Mājas Draugs

6. GADS OKTOBRIS, 1955 9./64./NR.

A. Bērziņš - Viņu ticības laiva ir sadragāta (I Tim. 1,19)

PACIFIC LUTHERAN
THEOLOGICAL SEMINARY
THE LIBRARY

ALBERTS GALIŅŠ

Dzimtenes dievnamam

AR AUGSTI CELTU KRUSTU TORŅA SMAILĒ,
NE TĀLUMA, NE LAIKA ATŅEMAMS,
TU PRĀTĀ MAN, MANS DZIMTAIS DIEVANAMS,
VAI DIENA AUST, VAI VAKARBLĀZMA GAILĒ.

TUR IEKVĒLOJOS SVĒTUMĀ UN DAILĒ,
KAD DZĪVAIS DIEVA VĀRDS BIJ SAŅEMAMS,
VAI DZIESMĀ TŪKSTOTS BALSĪM DAUDZINĀMS,
KAS ILGI ŠŪPOJĀS VĒL SPRAIŠĻU AILĒ.

UN ROKAS SALICIS UN CEĻOS SLĪCIS,
UZ PIERES DIEVA DVAŠU JUTU TUVU,
KĀ RASU SAJŪT ZIEDS, KAS SAULĒ TVĪCIS.

TO SIRDS VAIRS NEAIZMIRST, KO TOREIZ GUVU,
UN DZIETOS IZPLAUCIS ZARS MANĀS ROKĀS, -
PRET GAISMU NESU TO, LAI CEĻŠ KURP LOKĀS.

PRĀVESTS E. BERGS

TRADICIJA UN LIECĪBA

(Ticības atjaunošanas svētkos)

Nekaunies liecināt par
mūsu Kungu. 2.Tim.1,8

MŪSU baznīca ir tradicijas baznīca. Tas nav pārmetums. Tradicijai ir liels svētīgs spēks. Mēs varējām to novērot Anglijā kronēšanas svētkos. Visa valsts tos svinēja. Tur bija ceremoniāls no seniem laikiem,kuŗa nozīme bez paskaidrojumiem mums tagad vairs nemaz nav saprotama. Un tomēr iespaids bija stiprs un dziļš. Varam apskaust angļu tautu un valsti, ka viņai tāda tradicija ir. Mums tāda tradicija bija un pa daļai vēl ir strēlnieku piemiņas diena. Mēs gājām uz Brāļu kapiem, mēs pieminējām strēlnieku varonīgās cīņas pirmā pasaules kaŗā. Bet šī tradicija bija samērā jauna, un tagad viņu nevar vairs tā piekopt,kā tas bija parasts.

Arī baznīcai ir savas tradicijas. Tādi ir Reformācijas svētki. Ar sevišķu sajūsmu šajos svētkos dziedam baznīcas himnu: "Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils," jo tā liek mums pārdzīvot lielās ticības cīņas. Tradicija ir arī Mirušo piemiņas diena un citas baznīcas svētku dienas. Mēs varam mirušos pieminēt arī citās dienās un arīdarām to, bet īpaši baznīcas gada pēdējā svētdienā apmeklejam kapus un domājam par saviem aizgājušiem.

Tradicija ir arī mums personīgā dzīvē. Arī tie, kuŗi samērā vienaldzīgi izturas pret baznīcu, kristī savus bērnus un liek tos iesvētīt. Tas tā ir pieņemts un no tā atteikties negribas. Un it īpaši nāves gadījumā negribas atteikties no izvadīšanas ar Dieva vārdiem. Ja arī dziļāk nedomā par šo vārdu nozīmi, tad tomēr pie šādas tradicijas vēlās turēties.

Kamdēļ tradicijai ir tāds spēks? Tādēļ ka viņa izaugusi no pārdzīvojuma. Tauta un valsts dod savu pārdzīvojumu tālāk tradicijas ceļā no paaudzes uz paaudzi, un seno laiku pārdzīvojumi paliek dzīvi. Ir arī cilvēkam pašam pārdzīvojumi, kuŗus viņš negrib aizmirst, un viņš dod tos tālāk bērniem un bērnu bērniem. Rodas ģimenes tradicija, kuŗas ietekme ilgi sajūtama.

Bet tradicijai ir arī savas robežas. Tā var uzturēt to, kas ir,modināt godbijību pret agrākām paaudzēm, viņu darbiem un sasniegumiem. Bet tradicija nevar radīt ko jaunu. Viņa skatās pagātnē un veido nākotni tikai tik tālu, cik tā no pagātnes atkarīga, bet kad rodas jaunas problēmas, sarežģījumi un jautājumi, tad viņa izrādās vāja, pat bezspēcīga. Un dzīve nestāv uz vietas, tā nāk ar jauniem uzdevumiem un prasa jaunas domas un jaunus darbus. Tādēļ arī rodas ļaudis, kas atkrīt no tradicijas un pat ir tās pretinieki. Viņiem liekas, ka tradicija viņus kavē darboties un tādēļ ir jālauž. Dažkārt cilvēki tanī ziņā ir stipri radikāli un atsakās no pagātnes, kas it nebūt nenāk par labu nākotnes darbiem. Bet taisnība ir tā: ja tradicija ir vienīgais spēks, kas uztur organizāciju, tad tā nīkst un pamazām izbeidzas. Tas pats zīmējas arī uz baznīcu. Tradicija var uzturēt tās vērtības,kuŗas baznīcai dotas no pašiem pirmiem laikiem, un ar to tai darīt lielu pakalpojumu, bet dot ierosmi un spēku jauniem uzdevumiem,to viņa nevar.

Blakus tradicijai baznīcā stāv liecība. Jā, viņa ir pirmatnēja, vecāka par tradiciju. Apustuļi bija liecinieki. Viņi bija redzējuši un dzirdējuši Pestītāju pašu, bija sekojuši Viņam. Par to, ko viņi bija pārdzīvojuši Pestītāja tuvumā, viņi liecināja. Pirmais lielais misionārs apustulis Pāvils bija liecinieks. Viņš bija pārdzīvojis asu lūzumu savā reliģiskā attīstībā, tas

viņu padarīja par liecinieku. Viņa liecība bija tik noteikta, ka lika viņam dažkārt lauzt tradiciju, lai dotu brīvu ceļu jaunajai kristīgai ticībai. Mārtiņš Luters bija liecinieks. Redzot nebūšanas kristīgā baznīcā, viņam bija jāliecina par Dieva patiesību, un viņš darīja to, nebīdamies no cilvēku naida un atriebības. Arī viņam bija dažkārt jāatsakās no tradicijas, lai Dieva vārdu celtu gaismā neapslēptu un skaidru.

Ir bijuši baznīcas darbinieki, kuŗi ir balstījušies uz tradiciju un ir darbojušies ar labiem panākumiem. Viņu spēks bija zināšanas. Viņi iedziļinājās senos rakstos, vēstures notikumos, lielo kristīgo personību darbos un deva vērtīgas atziņas no sava zināšanu krājuma. Bet apustulis Pāvils pamāca Timoteju "Nekaunies liecināt par mūsu Kungu." Lieciniekam zināšanas nestāv pirmā vietā, bet pārdzīvojumi. Ja arī ne tieši, viņam tomēr ir jārunā par savu reliģisko attīstību. Zināšanas cilvēks var iegūt pats ar savu uzcītību un enerģiju, pārdzīvojumu dod Dievs. Varbūt visiespaidīgākie darbinieki ir tie, kuŗos vienojas zināšanas un pārdzīvojumi, tradicija un liecība. Viens no dziļākiem kristīgiem domātājiem senatnē bija baznīcas tēvs Augustins. Viņš bija mācīts vīrs, kas aptvēra visas sava laika zināšanas, bet viņš pārdzīvoja arī lielu dvēseles cīņu, kuŗa viņu pieveda kristīgai ticībai. Šī iekšējā cīņa bija tik svarīga, ka viņš nevarēja to paturēt pie sevis vien. Viņam par to bija jārunā, un viņš laikam gan bija pirmais, kas savās atmiņās tēlo savu garīgo maldīšanos, attīstību un uzvaru Kristus vadībā.

Skatoties tagadējos laikos, viņu problēmās, sarežģījumos, maldos un ciešanās, jaunos mēģinājumos un pasākumos un jautājot pēc baznīcas uzdevumiem tagadējos laikos, mums jāatzīst tradicijas vērtība. Nelaime dažkārt ir tā, ka dažs negrib saprast pagātni, grib visu noārdīt, lai tad uz drupām celtu pavisam jaunu dzīvi. Bet jāatzīst tas, ka ar tradiciju vien nepietiek. Kristīgās baznīcas, un ne tikai baznīcas, bet vispār kristīgās ticības pretinieki ir stipri un labi organizēti. Ar zināmu fanātismu tie kaŗo un lieto visus līdzekļus savu mērķu sasniegšanai. Ar tradiciju vien tiem nevar izsist ieročus no rokām, tur jānāk liecībai. Tagadējie laiki neatlaidīgi prasa pēc tās. Zināms, cilvēks pats nevar sevi padarīt par liecinieku, ja Dievs viņu neaicina. Bet Dievs to tagad dara. Kaut mēs dzirdētu un saprastu šo aicinājumu! Uzdevums ir liels un grūts, bet apstākļi spiež uz to. "Nekaunies liecināt par mūsu Kungu!" Neizvairies, ja Dievs tevi sauc! Mēs dzīvojam lielā laikmetā, un šis laikmets prasa pēc pašaizliedzīgiem, drošiem cīnītājiem. Mums baznīcā ir bagāts tradiciju mantojums. Balstīsimies uz to, bet neapmierināsimies ar to, liecināsim par to, ko Dievs mums liek pārdzīvot! Ar tradiciju lai biedrojas liecība un liek mums noteikti ķerties pie mūsu laiku jautājumu iztirzāšanas un atrisināšanas. Liecība darīs mūs aktīvus.

Ko skumsti tad, sniedz roku, brāli,
Un droši cīņā dosimies!
Lai dzīvais Kristus uguns kvēli
Met mūsu sirdīs, lūgsimies,
Un tad lai sirdīm degošām
Mēs jaunus laikus sagaidām.

MĀC. K. FREIMANIS

Dieva žēlastības brīnums

(Pļaujas svētkos)

Lk. 17, 11-19.

DAŽKĀRT pasaulē cilvēks gaida brīnumus un tic brīnumiem. Patiesībā nav citu brīnumu kā tikai Dieva brīnumi, tie, kuŗu pamatā ir Dieva darbība cilvēka dzīvē vai pasaulē. Dievs, cilvēka prātam neaptverams, dažreiz parāda savu klātieni tādā veidā, ka cilvēkam jāsaņem rokas: "Cik neizprotami Tavi ceļi un neizdibināmas Tavas tiesas, ak Kungs!" Pat viens vienīgs zieds - kāds apbrīnojams Dieva mākslas darbs! Viena vienīga zvaigzne pie debesīm, savā neaptveramā tālumā un spožumā - liels brīnums, kas pauž Dieva varenību un godību. Vislielākais no brīnumiem tomēr ir Dieva žēlastības brīnums cilvēka dzīvē. Apceramais evaņģelija stāsts noved mūs šī brīnuma priekšā. To aplūkojot gribas jautāt ar pazīstamās garīgās dziesmas vārdiem:

a) Cik liela Dieva žēlastība?

b) Vai cilvēks tas, kas neredz to?

1. Kas pirmo jautājumu var atbildēt skaistāk, kā 103. psalma vārdi: "Jo cik augstu ir debesis pār zemi, tik liela ir Viņa žēlastība pie tiem, kas Viņu bīstas..." Ne tikai pie tiem!" Viņš liek savai saulei spīdēt pār ļauniem un labiem un lietum līt pār taisniem un netaisniem." - Katrs maizes kumoss, ko baudām, ir Dieva žēlastības brīnums. Vai varam to izteikt, ar ko Dievs mūs visus žēlodams svētījis. Jau tad, kad mātes klēpī augām, mēs bijām Viņa žēlastības patvērumā.

Dārga manta cilvēkam pasaulē ir veselība. Lai Dievs nedod to zaudēt. Kad slimība mūs piemeklējusi, ne katrreiz var palīdzēt pat vismodernākā medicīna. Ir brīži, kad labākais ārsts pie slimnieka gultas nolaiž rokas un uztic visu tālāko Dievam. Cerību vairs tikpat kā nav. Bet tad nāk Viņš - neredzamais Glābējs un atgriež tevi dzīvē. Ir noticis Dieva brīnums.

Viens no visiespaidīgākiem Jēzus dziedināšanas stāstiem ir stāsts par desmit spitālīgo dziedināšanu. Kas ir spitālīgais? Viens no visbriesmīgāk piemeklētiem Jēzus laikā - atstāts, pamests savam liktenim. Visi no tiem vairījās. Nebija savas mājvietas. Pārtika no līdzcietīgu cilvēku atstāta maizes gabaliņa. Pārnakšņoja kaut kur kalnos, vientuļās vietās. Vai kāds brīnums, ka ieraugot Jēzu, par kuŗu dzirdēts, ka Viņš tik daudziem jau palīdzējis, izlaužas izmisuma sauciens: "Kungs, palīdzi! Apžēlojies!" Un Jēzus sirds, dziļā mīlestībā uz nelaimīgiem cietējiem iežēlojas. Viņš izglābj viņus no viņu lielā posta un ciešanām. Varam iedomāties izdziedināto prieku. Var atkal sastapties ar cilvēkiem, doties dzīvē, darbā. Vēl tikai pēdējais solis: jādabū no jūdu priesteriem veselības akcepts. Nepacietībā un lielā steigā visi desmit dodas prom. Bet kas tad tam vienam noticis? Pagājis mazu gabaliņu, viņš apstā-

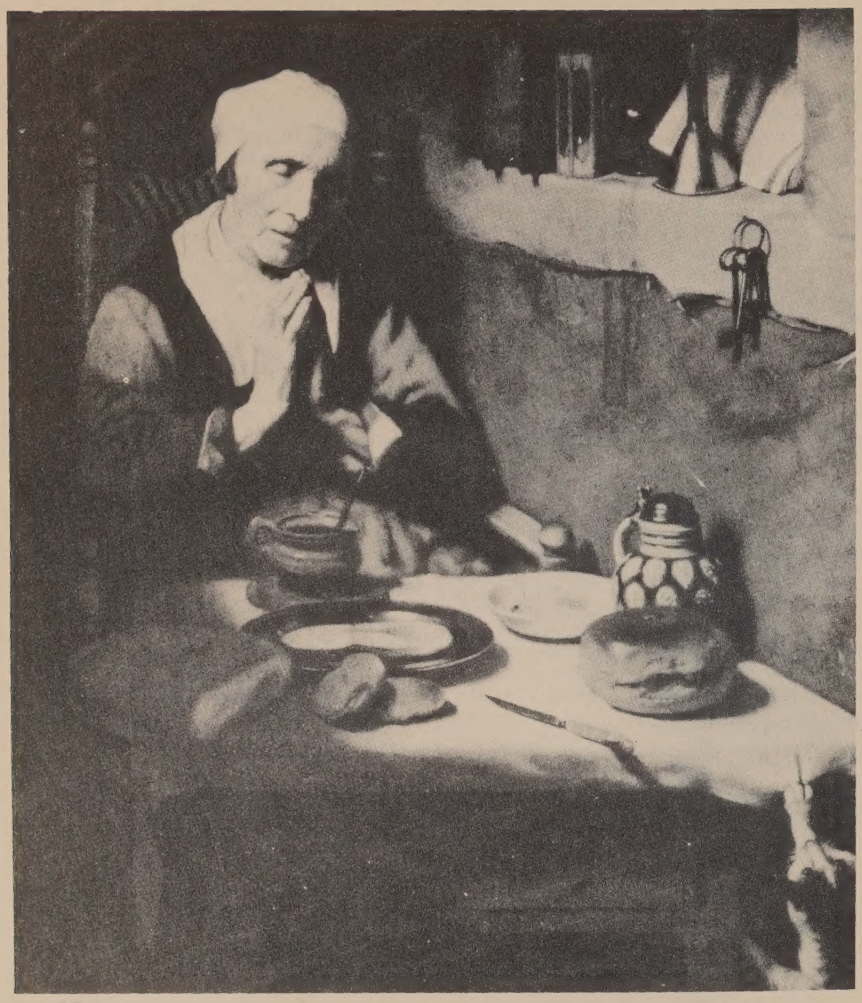

N. Maes (1634-1693, holandiešu skola) - Lūdzēja

jas, griežas atpakaļ, zemojas Jēzus priekšā un pateicas Dievam. Viņa sirds sajūt: ir noticis lielais Dieva žēlastības brīnums. Vislielākais šī cilvēka dzīvē. Un tā, no desmit tikai vienam ir īsti palīdzēts - tam, kam atskan Jēzus vārds: "Celies, ej! Tava ticība tev ir palīdzējusi."

Mēs latvieši, jaunieceļotāji, esam piedzīvojuši grūtus laikus. Daudziem mums kādreiz nav bijis sausas maizes kumosiņa, ko pasniegt pat slimajam bērnam. Brīnišķīgi tomēr Dievs mūs izvadījis cauri visām šīm grūtībām, brīnišķīgi palīdzējis! Kad nu esam nonākuši zemē, kur bagāts mielasta galds mums klāts, kur tik daudz mums dots, vai drīkstam aizmirst atkal un atkal griezties atpakaļ Dievu slavēt, Viņam pateikties, zemoties un Viņu pielūgt? Kad diena krēslo, saliksim rokas un pateiksimies: to Dievs mums devis. Kad nedēļa pagājusi, neaizmirsīsim sanākt kopā vienā pulciņā Dieva namā un varenām dziesmām un pateicības lūgšanām atnest slavu Visaugstākam.

2. Vai to darām? Vai arī par mums nav jājautā: "Kur tad tie deviņi? Vai tikai viens no desmit? Vai visi desmit nav tapuši veseli? Vai visus mūs Dievs nav brīnišķi glābis, žēlojis un sargādams vadījis? "Vai cilvēks tas, kas neredz to? "

Viens no desmit. Tā ir bēdīga patiesība arī vēl šodien. Vairums cilvēku aizmirsis To, kas viņiem palīdzējis, neredz, nespēj atzīt. Neredz taisni tie, kam visgaišāk vajadzētu to redzēt, kam visvairāk Dievs ir devis un palīdzējis. Toreiz viens, kas griezās atpakaļ bija sveštautietis, tas, no kā toreiz pašapzinīgie jūdi neko labu negaidīja, ko turēja par sevi pāris pakāpes zemāku. Arī mēs esam sveštautieši. Dažreiz arī uz mums raugās it kā no augšas. Kaut Dieva acīs mēs citu ļaužu vidū spētu būt kā šis sveštautietis, ar pazemīgu sirdi nākt sava Glābēja priekšā, saņemt Viņa brīnišķo svētību un žēlastības apsolījumu tālākajai dzīvei.

Tomēr mūsu draudžu dzīve un dievkalpojumu apmeklētāju skaits noved mūs pie šī paša bēdīgā vērtējuma: no desmit viens. Daudzi aizraujas ar pasaules lietām un labumiem, ko šī zeme var sniegt un aizmirst To, kam vienam nākas slava un pateicība. Bez Viņa noietais ceļa gabals daudziem jau ir tik liels, ka tos jau var skaitīt par aizgājušiem. Paiet nedēļa, mēnesis un gads, bet draudzes vidū viņus neredzam.

Kā tas bija mājās, dzimtenē, lielajās draudzēs? No desmit viens - tas būtu bijis liels dievlūdzēju skaits. Daudzreiz redzējām tikai no simta vienu un vēl mazāk. Kāpēc? Laikam gan nebijām atzinuši to, ar ko Dievs mūs žēlojis - to, cik liela Dieva žēlastība mūsu dzīvē. Bijām par daudz lepni un iedomīgi paši uz sevi, uz saviem sasniegumiem. Vai tas nav dziļi nožēlojams fakts, ka tikai reizi gadā - mūsu valsts svētkos, draudzes vidū redzējām mūsu valsts vadītājas personas. Protams, no piedalīšanās vai nepiedalīšanos dievkalpojumos ne arvien varam spriest par cilvēka sirds izjūtām pret Dievu, bet nav šaubu, ka tukšie dievnami arvien būs zīme tam, ka cilvēkiem pasaules ceļos klājas tīri labi, pat tik labi, ka sirds vairs nejūt vajadzību Dievam par visu pateikties. Jo Dievs vairāk kādam ir devis, jo mazāk viņš to spēj atzīt. Nožēlojama patiesība, ko dzīve tik daudzkārt apliecinājusi.

Jā, kad Dievs mums ko atņem, tad gan pulcējamies un pateicamies - par to, ko Viņš mums bija devis, tad lūdzam, bet kamēr vēl tas atņemts nav, mēs nejūtam, cik daudz pateicības Dievam esam parādā. "Vai cilvēks tas, kas neredz to? " Griezīsimies atpakaļ, lai ar cik liels ceļa gabals nostaigāts. Atzīsim, ka katra diena, ko Dievs mums dod, ir Viņa žēlastības brīnums. Slavēsim Dievu par visu kā dziesminieks pazīstamajā dziesmā: Ak kaut man tūkstoš mēles būtu Un mute tūkstošķārtīga, Ka Dieva teicējos es kļūtu Pat pirmā, pirmā vietiņā, Tak nebūtu vēl izteicis, To, ar ko Dievs man' žēlojis. Šo skaisto slavas dziesmu nesīsim sirdī arvien. Lai sirds skan tai līdzi gaišās skaņās. Tikai tad piedzīvosim visu brīnumu brīnumu - pestīšanas brīnumu: "Celies! Ej!..." Dieva valstībā.

MĀC. J. ĒRMANIS

Bībele un viņas nozīme

(Beigas)

KAD mēs Bībeli lasām sākot ar Mozus grāmatām Vecā derībā un pārejot uz Jauno derību, tad mums tā ir, it kā mēs kāptu kādā ar mežu apaugušā kalnā. Dažādi koki tur ir, lieli un mazi, krūmi un mazas puķītes. Bet visā mežā manām pūšam varenu vēsmu, tas ir Dieva Gars cilvēku sirdīs, kas Viņa satvertas, apgaismotas un sasildītas.

Šis Dieva Gars ir vispirms patiesības Gars, tāpēc arī jaunatnei vajadzētu šo grāmatu mīlēt un cienīt. Jaunatne ienīst melus un viltību, izlikšanos un liekulību. Viņas sirds vēl šķīsta, prāts nesamaitāts un ideāli cēli. Tā gribētu redzēt visas lietas patiesā apgaismojumā kā kādā dzidrā rāmā kalna ezerā, kur atspoguļojas nevien koki un krūmi, puķes un cilvēki, bet arī saule un zilās debesis un naktī bālais mēness līdz ar mirdzošām zvaigznēm. Zīmējoties uz Bībeli vislielākais austrumu vēsturnieks Niburgs ir stādījis Vecās derības ziņojumus pāri par visu antiko vēsturi tā patiesības gara dēļ, kas viņos atrodams. Nevienai tautai nav rakstītas vēstures, kuŗā tā kā Vecā derība bez žēlastības celtu gaismā pat vislielāko tautas varoņu kļūdas un grēkus. Netop slēpti, piemēram, Dāvida grēki un šo grēku sekas viņa dzīvē un ģimenē. Kur rakstnieks neraugoties uz savu cienību pret tautas varoni jūtas piespiests tā rakstīt, tur ir patiesības gars, par kuru pravietis Mikus saka: "Es esmu pilns spēka no tā Kunga Gara un pilns tiesas un sirds drošības, pasludināt Izraelim viņa grēkus." Mikus 3, 8.

Gan arī pasaules prātniekiem ir domas un spriedumi par Dievu, pasaules un grēka izcelšanos un cilvēka dzīves mērķi, bet cik dažādi ir šie spriedumi, šaubu un pretrunu pilni. Bībeles grāmatu sacerētāji Dievu pazīst. Dievs viņiem skaidri atklājies un parādījies. Viņš nestāv kaut kur viņu dvēseles nojautā, bet gan apziņas skaidri apgaismotā viduspunktā. Viņiem gan ir arī šaubas par savām spējām un par uzlikto pienākumu izpildīšanu, kā to redzam pie Mozus, Jezajas, Jeremijas un citiem, bet viņi nešaubas par savu Dievu. Viņi nepazīst to tikai no ārienes, bet no iekšienes, skatās tā sakot viņam iekšā sirdī. Radīšanas stāsta sarakstītājs runā un domā bērnišķīgi, arī viņa Dieva tēlojumi ir vienkārši, bet viņam ir dziļa un īstena Dieva atzīšana. "Dievs sacīja: lai top, un tad tapa." Kas Dieva visspēcību un gudrību tik dziļi saprot, tam ir kaut kas, ko neviena dabas un vēstures pētīšana nevar dot.

Cik daudz ir rakstīts un gudrots par jautājumu: Kā nāca ļaunums pasaulē? Līdz šim nekas dziļāks un patiesāks nav teikts par to, kas stāv 1. Mozus gr. 3. nod. Jeb vai kāda atbilde uz šo svarīgo jautājumu var domu dziļuma ziņā mēroties ar Bībeles vārdu: gribēt būt itin kā Dievs? Vai tas nav skats dziļumā? Šo patiesību apliecina visi mūsu laika pārcilvēki un pusdievi, kas paši sēžas Dieva tronī, ir savi soģi un likumu devēji, sacīdami ar Haraldu Elgastu: "Nekā dievišķa, nekā augstāka ārpus manis. Ne Dionisa, ne Kristus vārdā es karoju. Esmu pats savas gudrības, sava spēka un skaistuma radošās gribas bruņinieks." (Demona paradīzē 106. l.p.). Kur cilvēka gars valda, tur ir tikai lepnā pašapziņa. Kur Dieva Gars valda, tur ir Dieva apziņa. Kur cilvēks ir liels, tur Dievs ir mazs, bet kur Dievs top cēls un varens, tur ir Dieva Gars. Kā tas parādās Bībelē! Cik mazi savās acīs ir Dieva priekšā Jezaja un Jeremija! Arī psalmists saka: "Kas ir cilvēks, ka Tu viņu piemini?" Kā vīstoša zāle, kā ūdens piliens pie spaiņa ir visi viņi. Kur cilvēka gars, tur cilvēku dievināšana. Kur Dieva Gars, tur Dieva pielūgšana. Kad Ijabs visu pasaulīgo ir zaudējis, tad viņš saka: "Tā Kunga vārds lai ir slavēts." Kad apustulim Jānim debesu valstība savā godībā un pilnībā ir radīta, beidz viņš savu grāmatu ar vārdiem: "Tiešām, nāc, Kungs Jēzu!" Arī Pāvilam teikums: "Dievs viss iekš visiem," nav tukši vārdi, jo cilvēki viņam nav nekas, arī viņš pats nekas.

Bet vissvarīgākie jautājumi ir tie, kas zīmējas uz mūsu dzīves mērķi, uz mūsu likteni pēc nāves. Vai ar nāvi viss ir beigts? Jeb vai ir mūžīga dzīvība aiz nāves un kapa? No šo jautājumu atrisināšanas atkarājas arī mūsu dzīves prieks un laime. Ko saka tie, kas stāv ārpus kristīgās ticības? Minēšu še kādu Raiņa dzejoli.

Mūsu ceļš

Kas aiz tevis? skaties, skaties!
Bālas miņas, zilas miglas.
Tālāk, tālāk - kas tev priekšā?
- Bālas miņas, zilas miglas.
Kas aiz miglām? -Mākoņsienas,
Kas aiz sienām? - Tālas jausmas.
Kas aiz jausmām? Kas aiz jauzmām?
Aiz tām jausmām melna nakts.

Mēs varētum šim dzejolim pretim stādīt daudz dziesmu, pilnu cerības un mūžīgas gaismas no citiem dzejniekiem. Bet to nedarīsim. Neticības un drūmuma melnai naktij nostādīsim pretim divus pantus no savas patiesības grāmatas Jezajas gr. 60, 20 mēs lasām:

"Tava saule vairs nenoies un tavs mēness vairs nemainīsies; jo tas Kungs tev būs par mūžīgu gaismu, un tavām skumju dienām būs gals." Un Pestītājs saka: "Es esmu augšāmcelšanās un dzīvība; kas tic uz mani, jebšu tas būtu miris, tas dzīvos." Jāņa ev. 11, 25.

Dieva Svētais Gars, kas ir apgaismojis praviešus un apustuļus, ir tālāk spēka gars. Cik ļoti jaunatnei ir vajadzīgs spēks! Dzīve nav pastaigāšanās pa puķainām lejām, tā ir kāpšana stāvā kalnā, pretim spraustam cēlam mērķim. Dzīve nav sēdēšana pie bagātīgi klātiem galdiem, tā ir cīņa ar visādiem kavēkļiem un ļaunumiem. Dzīve nav skaists sapnis, fata morganas skatīšana, tā ir uzlikto pienākumu un darbu nopietna izpildīšana. Tādēļ visur ir vajadzīgs spēks. Jaunatnes ideāls nevar būt glēvulis, bet varonis, drošsirdīgs un stiprs cilvēks. Gan spēku dod zinātne un bagātība, vesela miesa un vingrināti locekļi. Bet ar to vien nepietiek. Vajaga vēl tikumiska spēka, darīt labu, sargāties no ļauna, būt patiesam un taisnam.

Šis spēks ir atrodams Bībelē, kuŗu varam saukt par varoņu grāmatu. Dieva vārdi ir spēks un dzīvība, Dieva vārdi ir darbi. Viņi var pacelt grimušo, iepriecināt noskumušo, mierināt izmisušo, viņi var būt kā balzams un elļa ievainojumam, sāpes atņemdami un dziedinādami. Bet viņi var būt arī kā ri-

jošs uguns un kā veseris, kas sagrauž akmens kalnus. Viņi līdzinās abpusīgi griezīgam zobenam, kas spiežas cauri, līdz kamēr pāršķir dvēseli un garu, locekļus un smadzenes. Šis vārds nekad negriežas tukšs atpakaļ un evaņģelijs glābšanu ne tikai sludina, bet ir spēks, kas glābj. Pravieši nav cerību tikai prasījuši, bet to cerību modinājuši, kas viņu tautu nesa un stiprināja. Bībeles vīri, viņu priekšā pats Jēzus, nav tikai runātāji, mācītāji, domātāji, bet darītāji. Viņi nav ierindojami filozofijas vēsturē, bet pasaules vēsturē. Elija, Jezaja, Jeremija, Jēzus, Pāvils ir darījuši lielus darbus, kustinājuši uz priekšu pasaules vēstures ratus, daudz lielākā mērā, nekā kara vadoņi ar ieročiem un karavīriem, lai gan pirmiem bija tikai viņu vārds. Bet šim vārdam bija spēks un tas bija no Dieva Gara. Jezaja saka: "Kas uz to Kungu paļaujas, dabūs jaunu spēku." Vai Elija nedabūja no Dieva jaunu spēku, ka varēja 40 dienas iet līdz Dieva kalnam Orebam? Vai jaunu spēku nav saņēmis Daniels svešā zemē, savu vaigu griezdams uz Jeruzalemes pusi? Vai nebija brīnišķīgs spēks Pāvilam un Luteram, ko Dievs viņiem savos vārdos devis visās briesmās un bēdās?

Dieva Gars Bībeles rakstniekos ir, beidzot, mīlestības Gars. Viņi mums sludina lielo Dieva mīlestību uz mums, grēciniekiem, sākot no grēkos krišanas paradīzē, līdz Jāņa atklāsmes grāmatai, kas tēlo jaunu debesi un jaunu zemi, kur Dievs mājos pie cilvēkiem, nožāvēdams visas asaras no viņu acīm un izdeldēdams visas bēdas un raizes. Visgaišāki šī mīlestība ir parādījusies pie krusta Golgatā un Jēzus vārdā Viņa un visa mūsu pestīšana ir ieslēgta. Tie vīri, kas Viņu sv. Rakstos ir sludinājuši un mums rādījuši Debesu Tēva ceļus un nodomus ar saviem bērniem, ir paši bijuši šī mīlestības Gara pārņemti. Kad Izraeļa bērni pie Sinaja kalna bija smagi apgrēkojušies, zelta teļu taisīdami un to pielūgdami, tad Mozus griezās pie tā Kunga un sacīja: "Ak, šie ļaudis ir darījuši lielus grēkus un sev taisījuši zelta dievu. Nu tad, piedodi tiem viņu grēkus; bet ja ne, tad izdeldē labāki mani no tavas grāmatas, ko tu esi rakstījis." Mozus gr. 32. 31, 32. Cik liela Mozus mīlestība ir uz savu tautu! To pašu redzam pie pravieša Jeremijas, lasīdami viņa raudu dziesmas par Jeruzalemes izpostīšanu. Jaunā derībā ap. Pāvils, redzēdams savas tautas atmešanu un paganu izredzēšanu, raksta Romiešu vēst. 9. nod. 2. un 3. p: "Man ir lielas skumjas un nemitīgas sāpes manā sirdī. Jo es būtu vēlējies pats būt Kristus nolādēts par maniem brāļiem, kas ir mani radi pēc miesas." Tātad savu tautas brāļu glābšanas dēļ Pāvils ir gatavs iet mūžīgā pazušanā. Vai var gan būt vēl lielāka cilvēku mīlestība? To dod Dieva svētais Gars.

Kur šis mīlestības gars ir, tur ir arī, neraugoties uz gudrību un piedzīvojumiem, bērnības gars, mūžīga jaunība. Ņemsim vienu no visdziļākiem domātājiem starp Bībeles uzrakstītājiem, ap. Jāni. Viņš nekā lielāka nepazīst par šo vārdu: "Redziet, kādu lielu mīlestību tas Tēvs mums ir parādījis, ka mēs topam saukti Dieva bērni." To pašu uzsveŗ arī Pāvils. Aiz abiem stāv Jēzus, sacīdams: "Topiet kā bērni!" Dzīves apnikums, drūmums un izmisums bēg tālu prom no bērnības gara, jo ar to ir saistīts dzīves prieks un īsta laime.

Ja nu Bībele ir tik augsti cienījama, vērtīga grāmata, ja viņa ir neizsmeļama maizes klēts dvēseles izsalkumam, ieroču kambaris dzīves cīņā, spēka avots svešniecības ceļā, patiesības gaisma maldu un šaubu naktī, mīlestības krājums pasaules ienaidā, tad nevaram citādi, kā darīt pēc Pestītāja vārdiem: "Meklējiet rakstos, jo jums šķiet, ka tur iekšā jums ir mūžīga dzīvība, un tie ir, kas liecību dod par mani." Jāņa ev. 5, 39. Cik daudz visur nespēcīga krstīguma, ka jaunie piekūst un nogurst un jaunekļi krītin krīt. Ir tikai jūtas, bet gribai nedod jauna virziena un neskubina uz labiem darbiem. Ir nedzīvs kristīgums, kam trūkst dzīvības un kas līdzinās mākslīgai puķei bez smaržas. Ir arī pasaulīgs kristīgums, kad diviem kungiem grib kalpot, Dievam un pasaulei. Beidzot ir vēl svētdienas kristīgums, kas nemaz nemet gaismas starus uz darba dienu ar viņas priekiem un bēdām. Kā novelk svētdienas drēbes tā aizmirst un atstāj visu to, ko baznīcā dzirdējuši. Kristīgums jāņem visur līdzi: mājā un laukā, privātā un atklātā dzīvē, darbā un atpūtā. Bez šīs Bībeles grāmatas to nevar, tā jālasa, pēc tās jādzīvo. Cilvēki, kas bijuši stipri ticībā un dedzīgi mīlestībā, ir visos laikos bijuši čakli Bībeles lasītāji!

Un arī kristīgā jaunatne, kur tā ir gan pasaulē, bet ne no pasaules, kur tā savu sirdi un prātu nodevusi Debesu Tēvam, gribēdama dzīvot ne tikai tagadnē, bet arī nākotnē, būt pasaules gaišums un zemes sāls, tur viņa savās sapulcēs un sanāksmēs nevar citādi, kā likt Bībeli par pamatu savai darbībai un viņas lasīšanu uzskatīt par galveno uzdevumu.

MĀC. R. ZARIŅŠ

JĀŅA ĒRMAŅA DZIESMAS

(II)

TAGADĒJĀ Dziesmu grāmatā evaņģeliski luteriskām draudzēm ar mācītāja Jāņa Ērmaņa vārdu saistītas 58 baznīcas dziesmas. 26 ir viņa paša sacerētas un 32 ir atdzejojumi, tulkojumi un pārstrādājumi no citu tautu oriģināliem. Viņš pats Dziesmu grāmatas pirmā izdevumā 1922. g. bija devis 45 dziesmas, 13 citas Ērmaņa dziesmas uzņemtas pēc viņa nāves un liecina par dziesminieka lielo vērtību.

Visvairāk dziesmu Ērmanis veltījis nodaļai Dieva vārds un kristīgā draudze; tās ir arī spēcīgākās savā saturā un nolūkā, dod celsmi draudzei.

Vai kāds var palikt vienaldzīgs, ja dzied 500. dziesmu Kristīgie, nu laiks ir mosties, Uz svētu cīņu... Mēs varam iedomāties pēckaŗa gadus, kad autors lika dziedāt Ticība smel jaunu spēku Un uzcel Dieva draudzes ēku, Kas atstāta un postīta. - Kad nolikti vieni ieroči, tā pati dziesma tālāk saka: Jēzus Kristus pats ved kaŗus, Uz jaunu dzīvību sauc garus, Kas ilgi bija snauduši. Kas paliks malā, ja pēc tam sadzird aicinājumu Dievs ar mums, Nu kopā nāksim Un svēto krusta kaŗu sāksim, Lai plaukt un zelt var Latvija!

Nākamā, 501. dziesma, ar to pašu melodiju ir līdzīga, heroisma apgarota. Ērmanis sauc uz cīņu pret bezdievību: Kristus draudze, droši stāvi Un nebēdā par elli, nāvi! - Vēl dzīvi bija iespaidi par sarkanā terrora laiku, kas tik nežēlīgi vērsās pret baznīcu. Vēl vairāk marksisms bija sagrāvis idejiski, vismaz bija izplatījušās šaubas par dievišķām patiesībām, diezgan dziļi skardamas intelliģences dvēseli. Baznīcas cilvēki nereti jutās kā Kristus mācekļi, kas slēpās aiz aizslēgtām durvīm toreiz, kad trakoja jūdu ienaids pret Krustā sisto. Lūk, tādos apstākļos Ērmaņa drosmīgām dziesmām bija sevišķi liela nozīme. Apliecināt: Es nekaunos Kristus evaņģelija, ir gods. Kristīgam cilvēkam ir izredzes, jo Dievs ir ar mums, tā Kunga stiprums mūs sedz.

Ērmanis radījis jaunu Tēvijas dziesmu nodaļu. Kas gan nav dziedājis un nezina patriotisko dziesmu Dievs, sargi mūsu tēvu zemi (Nr. 528)! Blakus tradicionālai meldijai Arnolds Kalnājs komponējis jaunu mūziku jauktam korim. Apustuļu darbu grāmatā minētie vārdi: Ticīgo pulks bija viena sirds un viena dvēsele (4. nod. 32.p.) atbalsojas vēl citās dziesmās, piem. 524. Viena sirds un dvēsele, Tā ir draudzes krāšņā rota. - Arī tai ir laikmetīgs un nacionāls pielietojums: Uzplauks atkal tēvija, Nākotne būs gaiša, skaidra. Kaŗa troksnis mitēsies, Miera karogs pacelsies.

Krasa aicinājuma un dedzīgu vēlējumu pilna ir 527. dziesma. Ak mosties, tauta, acis veri, Kas tevi kalpina, to nosviest steidz! Tad vien tu cēliem mērķiem deri, Ja bezdievjiem un ļeķiem klausīt beidz.

Līdzīga ir cita, 531. dziesma: Kur cīnās Kristus kaŗavīri Par brīvību un taisnību, Tur kaujas rindās iestājies Uz svētu cīņu sataisies. - Ērmanis bija klusas dabas cilvēks, mierīgs un nosvērts; nekad kancelē viņu nedzirdēja savilņotu, kāds piem. bija Beldavs. Kur viņš ņēmis cīņas vārdus? Kas viņam licis teikt: Kas grib mantot dzīvību, Nedrīkst cīņā sevi taupīt (523.dz. 6.p.)?

Tā evaņģeliskās kristietības apziņa. Ticība nav sapņaina tiekšanās pēc kaut kā cēla, nezināma. Ticība prasa lieciniekus, kas ir gatavi celties un rīkoties, kam upuŗus nest nav par grūtu, bet kam taisni prasās uzupurēties. Pat augstāko upuri, sevi pašu, tie uzskata par godu. Tādi liecinieki ir laimīgi sevi atdot bez atlikuma kādas citas, labākas dzīves nākšanai - debesīs un virs zemes.

Otra stīga Ērmaņa kokles tādai skanēšanai ir bezdievīgā materiālisma draudi. Dieva vīrs redz, ka draudzes ēku ir ārdijusi tumsība. Tādēļ viņš jūtas aicināts stiprināt apdraudētos, mobilizēt spēkus, lai sargātu, kas sargājams. Ērmanis ņem vārdu pret vājībām pašu vidū, kur valda netaisnība Un brālis brāli nīst un skauž (531.dz.3.p.). Tā vietā viņš vēlē, lai sirdīs kvēlo Kristus mīlestība, Ka zūd naids un skaudība, Un viens otru aizstāv, žēlo (524.dz.2.p.).

Tomēr ir liecības arī par to, ka Ērmanis jutis apdraudējumu savai tautas baznīcai no pārkrievošanas un ķeizara ticības puses. Arī šīs problēmas dēļ viņš bijis nomodā. 523. dziesmā ir mudinājums pēc mudinājuma: Turi to, kas tev ir dots, Savas draudzes mantas sargā. Turi savu ticību... Turi svētu mācību... Neapstrīdami šai dziesmā ielikta evaņģeliskā ticība un ieskanās luteriskā taisnošanas mācība. Visur Ērmanis stāv uz Rakstu pamata un ir ciešā saskaņā ar doktrīnu. Šos elementus tā akcentēt ir licis viņam Lazdonas laiks. Ērmanis bija salaulājis savas draudzes locekli Balodi ar pareizticīgu līgavu, par ko ticis sodīts ar sešiem mēnešiem. Divgalvainais ērglis tai apgabalā bijis liels noteicējs. Mācītājs juties iedzīts cīņas pozicijā, kā domā arī prof. Dr. Ludis Bērziņš, uz divi pusēm: pret nupat minēto rusifikāciju un tā laika sociālismu, kas ārdija draudzi, pielika uguni viņa mājai un pašu dzina pa ielu aiz sarkanā karoga.

Neraugoties uz sarūgtinājumiem un vajadzību cīnīties, Ērmanis radīja tik lirisku dzeju kā Cēli kā dzimtenes dievnami Lai tev ir mērķi un darbi (Nr.525). Tekstam laimīgu mūziku komponējis profesors Jāzeps Vītols, un tā viegli iegājusi tautā uz palikšanu. Dziesmu viegli uztver bērni, ar pacilātību dzied jaunieši. Kā divkāršu latviešu oriģinālu to mēs varam rādīt cittautiešiem. Tas ir skaists latviskās kristietības paraugs vārdos un skaņās un var cerēt, ka dziesma neatstās aukstus citus, kas to dzirdēs; viņi drīz var sākt dziedāt mums līdz. To pašu tekstu mūzikāli izteicis arī prāv. Dr. V. Sanders

Patriotisko dziesmu rindu var nobeigt ar dziesmām, kuŗas Ērmanis veltījis kaŗavīriem. Tas bija kas jauns, ko esošā Dziesmu grāmata līdz tam nebija devusi. Dziesmās paturēts līdzsvars starp nacionālo un reliģisko. Vēlākā laikā citi autori to ne katrreiz vairs nodrošina, pie kam zaudētājas lomā tiek ticība. Ērmaņa dziesmā Dusi saldi svešā malā, Brāļu kapu pavēnī (Nr.686) un Jūs mīļie brāļi, drošie varoņi, Kas kritāt cīņā (Nr. 688) ir paliekama vērtība. To rāda arī tas, ka komponists Bruno Skulte, 1953. gadā Ņujorkā rakstot savu

Lutera galds un Bībele t.s. Lutera istabā Vartburgas pilī

Latvju tautas rekviēmu, izmantoja jau 1932. gadā mirušā mācītāja un dziesminieka Jāņa Ērmaņa kaŗavīriem sacerētās dziesmas. Nu dusiet vien, jūs varoņi (Nr. 689), rekviēma daļa, pirmatskaņojumā ir jau dzirdēta; to dzied soprāna solo un klusināts vīru koris kā atbalsis no viņsaules.

Lai Ērmaņa garīgās dziesmas īsteni novērtētu, nedrīkst zaudēt līdzsvaru ar pārējo, ko viņš baznīcas dziesmā atstājis. Liels un paliekami vērtīgs ir viņa sniegums, kā jau aizrādīts, Dieva vārdam un kristīgajai draudzei. Viņa dziesmas dziedam baznīcas svētku reizēs un iksvētdienas dievkalpojumos. Gadu sākam ar svinīgo Mēs savus skatus augšup raidām (Nr. 54), un paļāvīgs top prāts, dziedot Nu Dievu vārdā gadu sāksim, Mums sirdī miers un gaišs ir skats. Kā bērni droši pie tā nāksim, Bez kuŗa nenokrīt ne mats, Un lūgsim: Kungs, mūs visus vadi Tā izejot, kā ieejot; Tad svētīgi būs mūža gadi, Dievs goda kroni varēs dot.

Lieldienās dziedam vismaz 5 dziesmas (164, 165, 167, 178 un 181), par kuŗām gādājis Ērmanis, tās atdzejojot. No oriģināliem ir pazīstama Vasarsvētku dziesma Kungs, dod svētku drēbes mums (Nr.202). Viņa dziesmas ir agram rītam (Nr. 547) un iesvētībām (Nr. 280), baznīcas jubilejām (Nr. 286, 716 un 717), kristīgai dzīvei (Nr. 377, 383 u.c.), vairākas mierinājumam bēdās utml.

Ērmanis savām dziesmām vielu ņem no Svētajiem rakstiem, kā tas himnografijā parasts, un kas jau reiz te aizrādīts un ticis nomanīts, runājot par citiem aspektiem.

Ja mēs uzšķirsim 377. dziesmu Kas uz to Kungu vienmēr cerēs, Tie dabūs jaunu spirgtumu, pazīstam, ka tie pravieša Jezajas neaizmirstamie vārdi (40.nod. 31.p.). Ap divi simti piecdesmit gadu vecā meldija (Cik liela Dieva žēlastība) ietekmē no savas puses un var just Kā ērgļi tie uz augšu celsies Pret debesīm, kur gaisma plūst.

Biblisks pamats (Jāņa ev. 6.nod. 68.-69.p.) ir 513. dziesmai Pie kā mēs, Kungs, gan iesim, Kur laimi meklēsim? Mēs esam ticējuši, Ka Pestītājs tu mums, Un arī atzinuši, Ka mūsu patvērums. Līdzīgi ir ar 515. dziesmu Še pasaulē viss mainās, irst un daudz citām. Par Svēto Rakstu pēdām baznīcas dziesmās ir sarakstīti plaši raksti, kas sastāda svarīgu daļu himnoloģijā. Kā tas attiecas uz latviešiem, vajadzētu apstrādāt pamatīgāk. Arī par Ērmani te iespiesti tikai nelieli aizrādījumi.

Dažas dziesmas kopējā dziesmu krājumā uzņemtas vēlāk, bet viena palikusi ārpusē aiz pārskatīšanās. Tā ir ļoti bieži dziedātā Es dzīvoju un jums ar' dzīvot būs, kuŗā atkārtoti uzsvērti Jēzus vārdi saskaņā ar Jāņa ev. 14.nod. 19.p. Dziesma uzņemta 1938. gada pielikumā un kā 783. iedalīta Nāves un mūžīgās dzīvības nodaļā. Prof. Dr. Edgars Rumba savās himnoloģijas lekcijās Latvijas universitātes teoloģijas fakultātē teica, ka šai dziesmai tur nebūtu nepieciešami jāstāv; tā vairāk derētu Lieldienām vai vispārējās Jēzus dziesmās, kas daudzina Pestītāja varenības spēku, vai citā vietā, kur kristīgā draudze apliecina savas ticības cerību. Protams, to dara arī pie zārka un kapa, tomēr tās dziesmas retāk lieto citur. Taisni šai dziesmā Jēzus ar saviem dzīvības vārdiem priecina ,bēdīgo, ka tam uz bāliem vaigiem žūst asaras un no Labā gana balss sākpriekā mirdzēt acis. Es dzīvoju un jums ar' dzīvot būs - Šai vārdā varens spēks. Tas bailīgos pārvērš par varoņiem, tiem sirdī rodas jauns spirgtums, un atpestītais cīņā dodas drošāk. Šo aizrādījumu dēļ saīsinātās Dziesmu grāmatas komisija Stokholmā 1946. g. Ērmaņa dziesmu Es dzīvoju un jums ar' dzīvot būs pārvietoja uz citu nodaļu, lai panāktu tai daudzpusīgāku izmantošanu; autors pats tai vietu nebija noteicis.

(Turpmāk beigas)

Mēs esam atkarīgi no Dieva

(Amerikāņu teologa R.Nībūra runa Evanstonas konferencē, saīsināta)

MĒS esam ūniversālas baznīcas sīkas daļiņas, derības kopība, pulcējušies no dažādām rasēm un zemēm, lai liecinātu, ka "Jēzus Kristus vaigā mēs esam saskatījuši Dieva godību." Mēs apliecinām šo ticību pretstatā pasaules gudrībai, kas Radītāja un Tiesneša - mēs sastopam Viņu pie savas apziņas un sirdsapziņas galējām robežām - noslēpumu neatzīst un kuŗai mūsu ticība šķiet muļķīga: proti, ka šis noslēpums ir noskaidrots un ka Dieva mīlestības pilnie nolūki mums atklāti mūsu Kunga dzīvē, nāvē un uzmodināšanā, ka ar Viņu mums ir drošа patiesības atziņa un dievišķās žēlastības starpnieks, kas mūsu dzīvē ienāk kā piedošana un kā spēks.

Šo Dievu, kas atklāts Kristū, mēs atzīstam tiklab par savas dzīves Kungu, kuŗa laipnība un bardzība mūsu pestīšanai vienlīdz nepieciešamas - kā arī par mūsu cilvēces vēstures dīvainās drāmas, visu mūsu kopējo likteņu Kungu un valdnieku. Zobgaļiem mūsu ticība liekas dīvaina. Bet mēs dzīvojam laikā, kad katrs mēģinājums šo drāmu vienkāršāki izskaidrot un rast tai vienkāršāku mērķi, nekā to dara Bībeles ticība, izrādās par apmulsuma un ļaunuma avotu. Tāpēc arī ir tik nepieciešami uzsvērt, ka galējās konsekvencēs mēs esam atkarīgi no Dieva un ne no cilvēka, ne no cilvēka tikuma, ne no cilvēka spēka - šo fragmentāro cilvēka dzīvi novest līdz galam, izmēst visus tās ļaunumus un piepildīt tās nepilnību.

Šo apgalvojumu, ka tas ir Dieva spēks un Dieva žēlastība, ne cilvēka tikums un cilvēka spēks, kas mūsu eksistencei un pestīšanai no mūsu grēkiem var dot jēgu, tomēr nevajag pārprast. Ar to nebūt nav teikts, ka mēs neesam atbildīgi. Tas pats Kungs, kas mums ir Dieva žēlastības ķīla, ir arī mūsu paraugs. Viņš pavēl mums "strādāt, kamēr vēl diena; nāk nakts, kad neviens nevar strādāt." Viņš apgalvo: mēs esam Viņa darba biedri. Un Raksti mūs brīdina, ka neesam grēkam pretojušies, cīnīdamies līdz asinīm. Nav šaubu, ka kristīgajā uztverē cilvēks ir radītājs, un nav arī šaubu, ka viņš piedalās tai dīvainajā drāmā, kuŗā viņš ir arī radījums, drāmā. kuŗas noslēpumus viņš nevar pilnīgi izprast, kuŗas likteņus viņš nevar pilnīgi pakļaut savai kontrolei.

Mūsu atbildība sniedzas tiktāl, ciktāl sniedzas spēks, ko Dievs mums piešķīris. Ja nu mēs tomēr apgalvojam, ka mēs drīzāk esam atkarīgi no Dieva, kā cilvēkiem, mēs tikai raugāmies uz visu dzīves drāmu, tai gudrībā, ko aizdevis mums Krusts. Dievišķā laipnība tur bija nonākusi konfliktā - ne tikdaudz ar skaidri redzamu cilvēka ļaunumu, kā ar cilvēka tikumu. Tā ir Romas taisnība, sava laika labākā taisnība, un tā ir ebrēju reliģija, sava laika augstākā reliģija, kas Kristu noveda pie krusta. Un šo pašu krustā atklāto patiesību apliecina arī visi kristietības gadu simteņi. Traģēdijas cilvēces vēsturē, nežēlību, fanātismu nav radījuši noziedznieki. Ir gadījies, ka tie ir krustā sisti līdz ar Kristu. Bet visas šīs nelaimes ir radījuši labie ļaudis, kas Viņu sita krustā - ideālisti, kas neizprata dīvaino savtības un ideālisma maisījumu, kas apvienojas visos cilvēka motīvos; reformātori, kas neizprot, cik nepieciešama personīga reformācija; priesteŗi, kas nezina, ka "tiesāšana sākas Dieva namā"; praviešī, kam tā Kunga vārds svešs un kas tāpēc runā par to, ko tie smēluši paši "savas sirds iedomās"; gudrie, kuŗi neapzinās savas gudrības robežas; taisnie, kas nezina, ka "Dieva priekšā nav cilvēka virs zemes, kas būtu taisns."

Vēsturē ir nepārprotamas liecības, kas šo patiesību apstiprina, un šīs patiesības gaisma, ko vispirms noskārtuši praviešī un beidzot pierādījusi Kristus atklāsme, nu ir tā, kāpēc mēs pastāvam uz to, ka baznīcas uzdevums ir norādīt, ka mūsu miera avots ir Dievs, mūsu radītājs, tiesnesis un pestītājs un nevis kāds cilvēka tikums vai spēks.

* * *

Šiem vēstures faktiem un Rakstu pavēlēm mūs jābrīdina, ka kristīgās baznīcas uzdevums ir liecināt nevis par kristiešu, bet par Dieva taisnību, kas tiesā visus cilvēkus - un par Kristus žēlastību, kas nožēlo. Protams, ir taisnība, ka netaisns kristietis var stāties evaņģelijam ceļā, un ka sadalījusies baznīca var skandalizēt Kristus lietu. "Nožēlas augļiem" jāliecina par žēlastību un patiesību Kristū, gan mūsu individuālajā, gan kolektīvajā dzīvē. Bet visi mēs būsim ievērojuši to acīm redzamo grūtību, ar kuŗu sastopamies, ja, par evaņģeliju liecinādami, norādām uz saviem individuālajiem vai kolektīvajiem tikumiem. Augustins uz šo grūtību ir norādījis jau sen. Ja mēs runājam par baznīcas svētajiem, viņš saka, pasaule mums atgādinās arī viņas liekuļus.

Ja nu mēs šo mācību par paļaušanos uz Dievu un nepaļaušanos uz cilvēkiem, pat tad, kad tie ir visgudrāki un viscildenāki, attiecinām uz problēmu, kas mūs še sapulcējusi kā sadalījušos baznīcu, vēloties atbrīvoties no cilvēcīgajām pretenzijām, kas mūs skaldījušas un aptumšojušas mūsu evaņģelijā patiesību, mums jāatzīst, cik lielā mērā šī kustība, kas, vērsdamās pret mūsu grēkiem, aizbērusi plaisas un pāri mūsu maldiem un šaursirdībai mūs vedusi pie īstas evaņģelija izpratnes - ir bijusi Dieva žēlastības kustība.

Mums jāsāk ar to, ka pētam tās vēstures kustības, kas, vēlēdamās atjaunot evaņģelija skaidrību, sagrāva baznīcas vienību, lai mēs neiedomātos, ka baznīcas, Kristus miesas, dižums un vienība ir nepieciešama Viņa slavai. Salīdzinot ar mūsu nelaimīgo nodalīšanos, Romas baznīcas vienība ir tiešām iespaidīga un dažā ziņā apskaužama. Bet Romas baznīca šo vienību un daļu evaņģelija patiesības kodola ir saglabājusi, kristiānisma vēstī ietulkojot divi lielus maldus. Baznīca ir tā vieta cilvēces vēsturē, kur Dievs pasludina savu spriedumu kā taisnajiem, tā netaisnajiem. Romas baznīca turpretī apgalvo, ka baznīca, kā "inkarnācijas turpinātāja" savā būtībā esot dievišķa un Dieva tiesā - starpniece. Tas ir viens malds, malds, kam bija noslēpt bezdibeni starp cilvēcīgo un dievišķo, un ko tik labi pazina Izraēla praviešī. Romas baznīca apgalvo, ka priesteŗi esot Dieva padoma līdzzinātāji, ka tā varot kontrolēt Dieva pestīšanas spēkus un nodomus, ka tā esot "debesu atslēgu" glabātāja. Otrs malds bija vai nu konsekvence, vai pirmā papildinājums. Tas evaņģelija vēsti, ka

sagrauztām dvēselēm tiek piedāts, pārvērta veselā schēmā, garantējot cilvēkiem pestīšanu, ja, galvenā kārtā sodot miesas kaislības, tie uzkāptu pa "labo darbu" kāpnēm. Šīs labo darbu (nopelnu) kāpnes, šīs askētiskās disciplīnas tomēr negarantē, ka dievišķās tiesas "nopietnība" satricinās cilvēka paš-cieņas pretenzijas, ka ar vecā cilvēka krustā sišanu modīsies jauns cilvēks.

Nav vajadzīgs te atkārtot, cik lielā mērā šie maldi pārgrozīja vēsti par pestīšanu Kristū, vēl vairāk - tie radīja ļoti iespaidīgu iekārtu un ļoti uzstājīgu un pretenciozu priesterību, pretendējot Kristus vārdā pārvaldīt visas tautas. Nepiesakot šīm pretenzijām kaŗu, ne taisnība, ne brīvība virs zemes nebija domājama un evaņģelijs nevarēja tikt šķīsti un skaidri sludināts.

* * *

Interesanti ir tas, ka oikumēniskā kustība ir vairāk veicinājusi evaņģelija vēsts noskaidrošanos kā lielāku vienību... Oikumēniskā kustība necenšas radīt vienu apvienotu baznīcu, kuŗai būtu vara tai vai citai baznīcai parādīt, kur tā maldas. Tā drīzāk nolīdzina cīņas lauku, kur varam viens otru pamācīt, nākt ar tām bagātībām, kas žēlastībā saņemtas un ļaut lai mūsu kristīgie kaimiņi mums palīdz atšķirt "vērtīgo no nevērtīgā", lai mēs visi tuvojoties patiesībai Kristū, tuvotos arī viens otram. Tā nu mūsos spēcīgi darbojas Dieva tiesa un Dieva žēlastība un nevis kāds mūs pašu tikums - lai Kristus sa-lauztā miesa tiktu dziedināta un lai mēs visi būtu viens.

MĀC. ALFRĒDS GOBA

Kā jāklausās Dieva vārds

(Svētdienas skolai) (Lūkas ev. 6, 46 - 49)

Ievadījums. Pa vienu ausi iekšā... Kā tālāk? Ko tas nozīmē? Ko runātājs vēlējās, bet kas nenotika? T.dz.: Padomiņam vien turēju... Kā tālāk? Vai arī šo vārdu sacītājam "savas vecas māmuliņas" padoms pa vienu ausi iekšā un pa otru ārā? Ko viņš ar šo padomu dara? Kā padoms ir vēl svarīgāks nekā visu cilvēku padoms un mācības?

Mērķis: Līdzībā par divejādi celtiem namiem Jēzus māca, kā Dieva vārds jāklausās.

Tēlojums un padziļinājums. 1. Nams uz klints (47. 48).

a) Kā mēs ceļam namu? Ko vispirms ierok? Kāpēc rok tik dziļi? Pret ko Palestīnas namdaris atdūrās bieži vien jau labas lāpstas dziļumā? Kāpēc nama cēlējs izvēlās uzkalniņu? Kā stāvēs tāds nams uz klints? Kas notiks lietus laikā? Kas sakāms par šādu namdari?

b) Nozīme (sk. 47.p.). Kādi cilvēki pielīdzināmi šādam gudram namdarim, attiecībā uz Dieva vārda klausīšanos? Ko tas nozīmē "pie Jēzus nākt?" - Arī uz dievnamu, svētdienas skolu utt. Ar kādu nolūku cilvēki pie Viņa nāk? - Lai klausītos. Bet ar to vien nepietiek. Vajaga arī klausīt un ticēt.

2. Nams uz smiltīm, bez pamata (49).

a) Kāpēc nevar namu celt uz jūrmalas kāpu smilts? Bet vēl ļaunāk var klāties, ja ēka celta izžuvušas upes gultnē. (Še jāpaskaidro, ka gada laikus mūsu parastajā izpratnē Palestīnā nepazīst. Ir tikai divi periodi: sausais un slapjais. Sausais iekrīt mūsu vasarā - apm. marta beigās un aprīļa sākumā un turpinās līdz septembŗa beigām, oktobŗa sākumam. Slapjais iekrīt mūsu ziemas mēnešos. Sausajā periodā mazākas upes un strautiņi izžūst.). Kas nu notiek lietus periodā, ja kāds neapdomīgs namdaris savu namu cēlis izžuvušas upes gultnē? Kā tāds namdaris saucams?

Mērķis (49a). Kādi cilvēki pielīdzināmi namdarim attiecībā uz Dieva vārdu klausīšanos? Kur šādi cilvēki atrodami? Vai tikai Palestīnā, tikai Jēzus laikā?

Atskats un pielīdzinājums dzīvei. Ar šo līdzību Jēzus mums uzskatāmi rāda, kas notiek ar gudrā un kas - ar ģeķa (neapdomīgā) celto namu. Kuŗam namdarim mēs gribētu līdzināties? Ar gudro namdari Jēzus salīdzina tos, kas nevien pie Viņa nāk un Viņu klausās, bet kas arī Viņam tic un dara, ko Viņš (Dieva vārds) prasa. Jēzus prasa no mums darbus, labus darbus. Kādi tie ir? Vai esam priekšzīme citiem nevien vārdos, bet arī darbos? Būsim tādi! To mums atgādina arī kāds Kalna spredika izteiciens. Kuŗā evaņģelijā, kuŗā nodaļā? (Mat. 5 - 7).

Izteiciens. "Lai jūsu gaisma spīd ļaužu priekšā, ka tie ierauga jūsu labos darbus un godā jūsu Tēvu, kas ir debesīs!" (Mat.5,16).

LUTERISKĀS VIENĪBAS VĀRDĀ

Dažādu apstākļu dēļ Amerikā ir izveidojušās sešpadsmit dažādas luteriskas baznīcas. Vēsturiskas, nacionālas un doktrinārasdiferences ir likušas tām iet katrai savu īpatnēju ceļu un veidoties apstākļos, kādus Amerikas reliģiskā dzīve katrai baznīcai paver. Bet laika tecējumā izzūdot priekšnoteikumiem, kādi likti katras atsevišķas baznīcas organizātoriskos un doktrinārosmatos, kā arī ievērojot pēckara gados baznīcpolitikas un kristīanisma gara vienības centienus, šim gadam ļoti raksturīgi Amerikas luterisko baznīcu apvienošanās plāni.

Ja vecajai baznīcas vadoņu paaudzei šis sadrumstalojums likās dabīgs un pieņemams, tad jaunā, pilnīgi amerikaniskā garīdznieku un laju paaudze atsakās saprast savu tēvu radīto baznīcisko grupu garu, kas tomēr nes kopējo luterisma vārdu. Kaut gan katra baznīca deklarē, ka savas mācības pamato Svēto rakstu autoritātē un luteriskās konfesijas apliecības rakstos, iepriekšējo gadu un gadu desmitu vienības centieni tikai tagad sāk iezīmēt konkretākus vaibstus, un liekas, ka ap šī gadu tūkstoša maiņu, t.i. pēc apmēram piecdesmit gadiem Amerikā būs tikai viena vienīga luteriska baznīca.

Pašreizējo luterisko vienības centienu priekšgalā nostājusies Apvienotā luteriskā baznīca (ULCA), vislielākā luterāņu grupa, kuŗas dvēseļu skaits ir 2,2miljoni. Tā aicina visas luteriskās baznīcas diskutēt problēmas un meklēt ceļus uz apvienošanos. Liekas, ka šogad šis aicinājums vainagosies ar dažiem panākumiem. Iespējams, ka Amerikas ev. lut. baznīca (AELC) un slovaku baznīca izšķirsies par apvienošanos ar Apvienoto luterisko baznīcu jau visā drīzumā.

Pirmā no pieminētajām ir dāņu izcelsmes iecelotāju baznīca un savās rindās skaita 21.000 cilvēku. Otrai, slovaku baznīcai ir drusku vairāk kā 20.000 locekļu. Apvienošanas plāns paredz, ka abas šīs baznīcas ieies Apvienotajā luteriskajā baznīcā kā sevišķu valodu sinodes, t.i. organizātoriski saplūstot kopā ar Apvienoto lut. baznīcu, bet savās baznīcās turpinās lietot mātes valodu.

Apvienotās lut. baznīcas skaitliskais pieaugums, ja dāņu un slovaku baznīcas pievienotos, ir mazāks kā viena gada dabīgais pieaugums pašas Apvienotās baznīcas rindās, bet šāds rezultāts samazinātu lut. baznīcu skaitu no 16 uz 14.

Šo pavasari Apvienotā lut. baznīca uzaicināja Augustanas lut. baznīcu (Augustana Lutheran Church) sākt sarunas par eventuālu apvienošanos. Šis aicinājums ir atradis dzirdīgas ausis Augustanas aprindās. Savā deviņdesmitsestajā gadskārtejā kongresā, š.g. jūnijā, Sanpaulā 501 delegāts no 506 nobalsoja par principiālu apvienošanos. Kongress pieņēma arī entuziastisku tālejošu rezolūciju, ka Augustanai jāpiedalās sarunās ar katru luterisku baznīcu par varbūtēju organisku vienību, dodot iespēju baznīcām, kas tagad dažādu iemeslu dēļ vienības sarunās nevarētu piedalīties, sākt sarunas viņām pieņemamā laikā. Par konkretu soli uz luterisko vienību Augustana uzskata ''altāŗa un kanceles sadraudzības'' reālizēšanu. Diemžēl, pašreizējā situācija ir tāda, ka ne katrs lut. mācītājs dažā labā lut. baznīcā ir gaidīts viesis.

Pašreizējā lietu norise neļauj spriest, ka īsākā vai ilgākā laikā Apvienotās lut. baznīcas un Augustanas baznīcas apvienošanās varētu nenotikt. Abas šīs baznīcas apvienībā ieiet kā dabīgi partneri. Dogmatiski jautājumi še neuzpeld, un abām aiz muguras jau gari kopējas sadarbības gadi gan baznīcpolitikas laukā, gan kristīanisma ūnijas virzienā. Augustana ar saviem vairāk kā 500.000 locekļiem un Apvienotā lut. baznīca (ULCA) ar 2,2 miljoniem dotu patiesi vērā ņemamu spēku ir morāli, ir materiāli.

Kopš 1948. gada intensīvi runā par apvienošanos Evaņģeliskā lut. baznīca (Evangelical Lutheran Church), kuŗai 920.000 locekļu, Amerikāņu lut. baznīca (American Lutheran Church), kuŗai 825.000 locekļu, Apvienotā ev. lut. baznīca (United Evangelical Lutheran Church, 54.000 locekļu), un luteriskā Brīvā baznīca (Lutheran Free Church, 66.000 locekļu). Tā kā sarunas iegājušas jau pēdējā stadijā, šo četru samērā lielo lut. grupu apvienībai nekādu šķēršļu ceļā nav. Tās jau tagad vienojušās par kopēju doktrināru deklarāciju; intensīvi tiek strādāts gar kopēju satversmi, kur jau principiāla vienošanās panākta; jautājumi par īpašumiem un inkorporāciju tiek steidzīgi skaidroti. Kopēja budžeta komisija jau stājusies pie apvienota budžeta plānošanas.

Tā kā šīs četras baznīcas jau iepriekš vienojušās, ka neviena no tām separāti par apvienošanos ar kādu citu, ārpus šīm grupām esošu baznīcu, nevar runāt, tad Apvienotās lut. baznīcas aicinājumam uz apvienošanos tām pagaidām nav iespējams sekot.

Šī četru grupu kopbaznīca reprezentē 1.800.000 locekļu. Oficiāli šie apvienošanās centieni izšķirsies šī gada rudenī. Līdz ar to Amerikas lut. baznīcu skaits samazinātos no 16 uz 10.

Kā zināms, otrā lielākā luterāņu baznīca pēc Apvienotās lut. baznīcas ir Misūri sinodes lut. baznīca (The Lutheran Church-Missouri Synod) ar 2. milj. locekļu. Tuvākā laika perspektīvas tad nu ir tādas, ka Apvienotā lut. baznīca (apvienota ar dāņu un slovaku baznīcu), Misūri sinode un jaunā četru grupu baznīca savās rindās skaitītu 6,5 milj. locekļu.

Tā kā Amerikā ir apm. 7.milj. luterāņu, tad pārējām 7 baznīcām paliek vēl 500.000. Šai grupā lielākā ir Viskonsinas sinode ar 325.000 locekļiem. Pārējo baznīcu lielums svārstās starp 21.000 un 1.500. Šai grupā, cik zināms, nopietnākas sarunas par apvienošanos notiek starp divām somu izcelsmes baznīcām, kas sašķēlušās pirms apm. piecdesmit gadiem. Šī jaunā somu baznīca apvienotu 40.000 locekļu. Daži soļi somu apvienošanās virzienā jau saskatāmi.

Faktiskais stāvoklis ir tāds, ka visas Amerikas lut. baznīcas ir par vienu vienīgu luterisku baznīcu, bet šai juridiskai vienībai jāizaug no vienības gara.

Māc. P. Ķirsons

FORM No. 3547 Requested

MĀJAS DRAUGS
DIVISION OF AMERICAN MISSIONS
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

Return postage guaranteed

M Ū S U D I E N Ā S

VAI ZVIEDRIJA IR KRISTĪGA?

Vai mūsdienu Zviedriju var saukt par kristīgu zemi, šādu jautājumu nesen pacēla neviens cits kā pats Zviedrijas baznīcas archibīskaps Ingve Briliots. Sandvikenas dioikezes sanāksmē, runājot par baznīcas nākotni, Zviedrijas archibīskaps pievērsa uzmanību veselai rindai draudīgu simptomu Zviedrijas dzīvē un apgalvoja, ka sociālajā un politiskajā dzīvē gara problēmas bieži vien uzskatot par pilnīgi irrelevantām (nesvarīgām). Ātri augošajās priekšpilsētās lielās draudzes, kas dažreiz aptverot pat 100.000 cilvēku, draudot kļūt par jaunām pagānu zemēm Zviedrijas robežās. Līdzšinējās draudzes, zināms, varētu sadalīt, radot jaunas, bet šādi ierosinājumi netiekot uzņemti labvēlīgi. Mācītāju skaitu vajadzētu palielināt tā, lai tas atbilstu iedzīvotāju pieaugumam, bet tai vietā tiekot runāts par pastoratu skaita samazināšanu. Archibīskaps izteica bažas, ka modernā valsts ar visiem tās resursiem un birokratiju nomākšot to brīvību, bez kuŗas baznīca nevar dzīvot un pildīt savus uzdevumus. Taču esot arī dažas labas zīmes. Piemēram, aktīva opozīcija pret kristiānismu vairs neesot tik spēcīga kā pirms pāris gadu desmitiem. Pieskaroties valsts un baznīcas attiecībām archibīskaps bija pārliecināts, ka pilnīga baznīcas un valsts šķiršanās nekādā ziņā nenozīmētu baznīcas nāvi, bet šāds lūzums tomēr baznīcas spēkus ievērojami vājinātu un tāpēc jācerot, ka to izdošoties novērst.

KOMŪNISTU DEFINĪCIJA DIEVAM

Lielās Padomju Enciklopēdijas 5. sējumā, kas publicēts 1950. gadā, ir sastopams arī vārds "Dievs", bet par to ir sniegta šāda informācija: "Iedomāta mistiska būte... Dievs nav visvarena nemateriāla būte, kā reliģijas spredikotāji to apgalvo, bet 'ideju komplekss, ko radījusi cilvēka muļķīgā depresija, ārējā daba un šķiras spaidi...'

"Kā likvidēt reliģijas atliekas un galvenajā kārtā - ticību Dievam, tā ir viena no Padomju tautas komūnistiskās audzināšanas problēmām."

Šī problēma, paldies Dievam, vēl atrisināta nav. Bet komūnisti cenšas. Piemēram, Austrumvācija nesen tika nodibināta "Biedrība Zinātnes Atziņu Izplatīšanai", par kuŗas mērķiem komūnistu kontrolētās sociālistu vienības partijas orgāns "Einheit" raksta, tie būšot - "cīnīties pret reakcionārā ideālisma atliekām un tā palīdzēt nobīdīt pie malas reakcionārās reliģiskās māņticības dažādos veidus, kas vēl joprojām spokojas lielas daļas progresīvo ļaužu domāšanā." Mērķis - acīm redzams: veicināt ateismu un cīnīties pret baznīcu.

MĀJAS DRAUGS - PUBLISHED BY THE NLC DIVISION OF AMERICAN MISSIONS
327 So. LaSalle Street,
Chicago 4, Illinois
Redaktors: māc. Osvalds Gulbis. Ab. maksa par 1955. gadu $ 2,50. Paldies par saņemtajām iemaksām. Par MĀJAS DRAUGA iznākšanas iespējām 1956. g. - nāk. burtnīcā.